

Valg mellem selvbudgettering og statsgaranti i 2023

Kommunen har ved budgetlægningen valgfrihed mellem statsgaranti og selvbudgettering på indtægtssiden. Byrådet valgte til budget 2022 for første gang siden 2007 at budgetlægge indtægterne på baggrund af eget skøn over befolkningsudvikling og udskrivningsgrundlag (selvbudgettering).

Statsgaranti giver budgetsikkerhed for kommunen, for her er det staten, der bærer risikoen ved at garantere et niveau. Alle skatteindtægter derudover indbetalt i Høje-Taastrup Kommune går til staten. Omvendt betaler staten stadig det garanterede niveau til HTK, hvis de realiserede skatteindtægter bliver mindre. Det gælder for både indkomstskat og ejendomsskatter og de dertil knyttede tilskuds- og udligningsbeløb. Statens beregning af de garanterede beløb er baseret på udviklingen i hele landet under ét.

Selvbudgettering indebærer, at det er kommunen, som bærer risikoen ved, at fremtidige skatteindbetalinger ikke bliver, som vi skønner. Den risiko gør, at der skal være en relativ stor forventet økonomisk gevinst, før en kommune skal vælge at selvbudgettere. Generelt er selvbudgettering kun relevant for vækstkommuner, hvor der med ret stor sikkerhed forventes et højere befolkningstal – og dermed højere udskrivningsgrundlag - end forudsat i statsgarantien.

Byrådet skal ved 2. behandlingen tage endelig stilling til, om det statsgaranterede eller det selvbudgetterede udskrivningsgrundlag skal anvendes.

Administrationen anbefaler, at der vælges selvbudgettering på baggrund af den aktuelle udvikling i folketallet i Høje-Taastrup Kommune. Der gøres dog opmærksom på, at valg af selvbudgettering både indebærer en chance for gevinst og en risiko for tab alt efter, hvordan udviklingen i kommunen og samfundet i øvrigt går. Det gælder både i forhold til antal borgere, hvor meget de tjener, og i forhold til den økonomiske vækst i Danmark.

Skatteprovenu, tilskud og udligning – mulig gevinst ved selvbudgettering

Ved selvbudgettering beregner kommunen tilskuds- og udligningsbeløb ud fra:

- kommunens egne skøn over folketal på baggrund af vores egen befolkningsprognose og den aktuelle udvikling i antal borgere
- vores senest kendte udskrivningsgrundlag (2021) fremskrevet med Finansministeriets vækstskøn for hele landet.

Tabel 1 viser forskellen mellem nettoprovenuet af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag og det udskrivningsgrundlag, som Høje-Taastrup Kommune selv skønner for budget 2023.

Tabel 1. Provenu ved statsgaranteret og selvbudgetteret udskrivningsgrundlag i 2023

Mio. kr.	Statsgaranti	Selvbudgettering	Forskel ¹
Provenu af indkomstskat	-2.290	-2.482	-192
Tilskud og udligning	-1.400	-1.342	58
Nettoprovenu	-3.690	-3.824	-134
Skønnet efterregulering i 2026 vedr. 2023	0	52	52
Nettoprovenu inkl. efterregulering	-3.690	-3.772	-82
Folketal	53.670	55.200	1.530

1) (-) angiver gevinst, (+) angiver tab ved selvbudgettering0

Der er på nuværende tidspunkt en forventet merindtægt ved selvbudgettering i forhold til statsgarantien på netto ca. 82 mio. kr., hovedsageligt som følge af en forventning om højere folketal. Pr. 15. september 2022 er der 54.406 indbyggere i HTK, altså 736 flere, end statsgarantien for 2023 bygger på. Det tilsiger - alt andet lige - at selvbudgettering vil være en fordel for Høje-Taastrup Kommune.

Størrelsen af gevinsten er dog usikker, da den afhænger af udviklingen i folketal og udskrivningsgrundlag både i Høje-Taastrup Kommune og på landsplan, og den udvikling er meget afhængig af, hvordan samfundsøkonomien udvikler sig.

Folketallet er vigtigt

Et væsentligt element i skønnet for udskrivningsgrundlaget er udviklingen i folketallet. Hvis der i prognoserne forudsættes et højere folketal end den faktiske befolkningsudvikling, vil risikoen, for at beregningerne overvurderer en eventuel gevinst ved selvbudgettering, øges betragteligt. Denne usikkerhed er særlig høj i de kommende år for Høje-Taastrup Kommune på grund af den store boligudbygning. I valget af selvbudgettering er det afgørende, at nye borgere flytter til (og tilmelder sig Folkeregistret) pr. 1. januar 2023, for at den potentielle gevinst realiseres.

Flere nyopførte boliger forventes indflytningsklare i sidste halvdel af december, men erfaringen viser, at en del tilflyttere først melder adresseændring efter december. Herudover bliver et boligprojekt i Høje-Taastrup C ikke gennemført i 2022 som planlagt, da en entreprenør er gået konkurs. På den baggrund nedjusterer vi forventningerne til, hvor mange HTK-borgere der er pr. 1. januar 2023 til 55.200 mod 55.548 jf. befolkningsprognosen.

En eventuel gevinst er imidlertid også påvirket af, hvordan folketallet udvikler sig på landsplan. Hvis folketallet på landsplan øges, bliver forskellen mellem statsgaranti og selvbudgettering for Høje-Taastrup Kommune mindre.

Usikkerheden i forhold til antal ukrainere i kommunerne gør det ekstra vanskeligt i år at forholde sig til folketallet på landsplan.

Den økonomiske vækst er også vigtig

Finansministeriets skøn for den økonomiske vækst er behæftet med højere usikkerhed end normalt. Der fremhæves bl.a. særlige risici forbundet med krigen i Ukraines videre forløb, energiforsyningen og afledt adfærd for virksomheder og husholdninger. Særligt fremhæves risikoen for pludselige afbrydelser i energiforsyningen for udenlandske og danske virksomheder.

Også den aktuelle inflation medfører usikkerhed, og rentestigninger forventes at medvirke til at dæmpe væksten. Selv om Corona ikke længere kategoriseres som en samfundskritisk sygdom i Danmark, kan det videre forløb i andre dele af verden medføre udfordringer ift. forstyrrelser i de globale forsyningskæder.

Hvis væksten i udskrivningsgrundlaget i 2023 på landsplan falder med 4,2 pct.point, forsvinder den forventede gevinst ved selvbudgettering. Til sammenligning faldt udskrivningsgrundlaget på landsplan med 5,84 pct.point efter finanskrisen i 2008. Et tilsvarende fald i væksten i 2023 ville medføre et tab for Høje-Taastrup Kommune på 33 mio. kr.

Konsekvensen ved ikke at vælge selvbudgettering

Indtægtssiden og dermed balancen i budgetforslag 2023-26 afspejler valg af selvbudgettering. Det betyder, at der vil være et kassetræk i forhold til balancen fra Byrådets 1. behandling på 134 mio. kr. alene i 2023, hvis der vælges statsgaranti. Det vil give likviditetsmæssige udfordringer og bringe den gennemsnitlige kassebeholdning under 250 mio. kr., som er den størrelse, kassebeholdningen minimum bør have jf. Økonomisk Politik. Valget af statsgaranti vil kalde på beslutninger om at sænke udgiftsniveauet generelt med henblik på at konsolidere kassebeholdningen. I modsat fald vil der være risiko for strukturel ubalance i Høje-Taastrup Kommunes økonomi. Det vil sige en situation, hvor udgifterne er højere end indtægterne.

Konklusion

Nærværende notat er drøftet med KL i forhold til metode og fordele/ulemper ved selvbudgettering. KL bemærker, at Høje-Taastrup Kommune ligger i top i forhold til befolkningstilvækst, men medgiver, at der er en reel risiko for økonomisk recession, hvilket kan medføre et betragteligt tab ved selvbudgettering for Høje-Taastrup Kommune.

Samlet set er det administrationen vurdering, at selvbudgettering bør vælges set i lyset af Høje-Taastrup Kommunes vækst og en befolkningsudvikling langt over landsgennemsnittet, men med blik for, at der er en risiko for tab.

Foreløbigt resultat af valg af selvbudgettering for 2022

Tabel 3 Foreløbigt resultat af valg af selvbudgettering for 2022

Mio. kr.	Statsgaranti	Selvbudgettering	Forskel ¹
Provenu af indkomstskat	-2.177	-2.341	-164
Tilskud og udligning	-1.301	-1.289	12
Nettoprovenu	-3.478	-3.630	-152
Skønnet efterregulering i 2025 vedr. 2022	0	32	32
Nettoprovenu inkl. efterregulering	-3.478	-3.598	-119
<i>Folketal</i>	<i>51.967</i>	<i>53.053</i>	<i>1.086</i>

Sidste år valgte Byrådet at selvbudgettere i 2022. På nuværende tidspunkt forventes det at medføre en merindtægt på netto ca. 119 mio. kr., som fordeler sig med et provenu, som er 152 mio. kr. større i 2022 og en efterregulering i 2025 på 32 mio. kr., hovedsageligt som følge af et højere folketal end forudsat i statsgarantien (1.086 flere indbyggere pr. 1. januar 2022).

Jf. KL's seneste Skatte- og Tilskudsmodel er det forventede nettoprovenu øget med 82 mio. kr. Den forventede efterregulering er indregnet i overslagsår 2025. Årsagen til merprovenuet er KL's nye skatteskon, hvor efterreguleringsgrundlaget for 2022 er hævet med 0,8 mia. kr. på landsplan og med 136 ekstra indbyggere i forhold til det forventede ved beregning af selvbudgettering for 2022.

Det bemærkes, at der stadig er tale om et foreløbigt resultat, som vil blive påvirket af forholdene i verdensøkonomien, som beskrevet ovenfor. Resultatet opgøres først endeligt i juni 2024, og efterreguleringen sker i de første 3 måneder af 2025.